

BERLEKOM denkt, dat de voorstemmers voor het bindend besluit omtrent het bestuur der fondsen wantrouwen in de moderne arbeidersbeweging toonen te hebben. M.i. kunnen ook die geneesheeren, die volle vertrouwen in deze beweging hebben, gerust vóór dit bindend besluit stemmen.

Geloof mij, die dit stukje inzond, niet als uw plaatsvervanger in het hoofdbestuur, doch als gewoon lid onzer Maatschappij.

Loenen a. d. Vecht.

27 April 1912.

Hoogachtend,

Uw Dw.

L. L. POSTHUMA.

A. Z. A. EN HET ADRES DER GENEESK. VEREENIGING TOT BEVORDERING VAN HET ZIEKENHUISWEZEN.

Met verontwaardiging heeft de geneeskundige commissie van het Algemeen Ziekenfonds voor Amsterdam (A. Z. A.) kennis genomen van het adres, door de Geneesk. Vereeniging tot bevordering van het ziekenhuiswezen gericht tot den minister van landbouw, handel en nijverheid, voor zoover dit adres betrekking heeft op A. Z. A. 1). Wel zelden zal in een adres, gericht tot een minister der Kroon, door een vereeniging, die beter kon en moest weten, zulk een onjuiste voorstelling van feiten zijn gegeven.

A. Z. A., het *in Amsterdam* werkende ziekenfonds, is opgericht vóór alles als verzekeringsfonds tegen de kosten van medische, pharmaceutische, verloskundige, tandheelkundige hulp enz. Tot voor betrekkelijk korten tijd werd in Amsterdam van personen, behoorende tot de klasse der ziekenfondsleden, geen betaling gevorderd bij opneming in gemeentelijke of door de gemeente gesubsidieerde ziekenhuizen. Nooit is in Amsterdam aan eenig lid van een ziekenfonds opneming in een der bedoelde ziekenhuizen geweigerd, omdat de verpleging kosteloos zou geschieden. Welk nut zou het onder die omstandigheden hebben gehad, uit de voor een ander doel bijeengebrachte contributies der leden iets te betalen, wat hun gratis werd verleend?

Een tiental jaren geleden werd door den gemeenteraad bepaald, dat ook door minvermogenden naar gelang van hun inkomsten moest worden bijgedragen in de kosten van ziekenhuisverpleging. Ook onder deze nieuwe bepaling bleef een groot deel der ziekenfondsleden, door hun geringe inkomens, vrij van elke bijdrage; voor de overigen bedroeg deze *f* 0.25—*f* 0.50 per dag, slechts bij uitzondering hooger. De kosten voor hen, die wat bijdragen konden, waren dus werkelijk niet drukkend. Toch werd door A. Z. A. dadelijk een afzonderlijke afdeeling voor verzekering tegen de kosten van ziekenhuisverpleging (afdeeling D.) opgericht, welke eerst langzaam, later, toen de wet op het arbeidscontract in werking trad, sneller in ledenaantal toenam en over het jaar 1910 gemiddeld 760 personen telde. Van dezen werden er 31 in ziekenhuizen opgenomen en daarvoor werd, volgens contract met de gemeente, *f* 0.50 per dag en in het geheel de in het adres genoemde *f* 558.50 betaald, dat nu door zijn kleinheid effect moet maken tegenover het, overigens onjuiste, cijfer van 72000 leden en de somma van *f* 166000 en *f* 200000 aan geneesheeren en apothekers betaald; het is duidelijk, dat het hier niets mede te maken heeft. Al de overige leden van de afdeeling

1) Zie *Tijdschrift voor Geneeskunde* van 27 April, rubriek Binnenland, blz 1302.

ziekenbehandeling droegen het waarlijk niet zeer bezwarende risico zelve en feitelijk is dus, overeenkomstig het doel der instelling, door deze afdeling niets voor ziekenhuisverpleging bijgedragen, zonder dat één lid deze zoo noodig heeft gemist. Trouwens, ook in het rapport der Maatschappij van geneeskunst over de ziekenfondsen in Nederland had de vereeniging kunnen lezen, dat bij de tegenwoordige contributie geen enkel ziekenfonds ziekenhuisverpleging kan verleenen. Terloops zij hier opgemerkt, dat de elders in het adres genoemde premie voor ziekenhuisverpleging van *f* 1.— per persoon en per jaar blijkt de ervaring van afdeling D., die nog wel enkel gekeurde personen omvat, en blijkt die van het gemeentelijk verzekeringsfonds van Amsterdam kant noch wal raakt.

Hoe geheel anders dan met A. Z. A. staat het nu met het in het adres genoemde zieken- en ondersteuningsfonds (Z. en O. fonds) der Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen. Dit fonds, niet alleen te Amsterdam met zijn voortreffelijk ingericht ziekenhuiswezen, doch over geheel Nederland, in de steden zoowel als ten plattelande werkende, moest uit den aard der zaak ervoor zorgen, dat al zijn leden, waar ook gestationeerd, dezelfde voorrechten, bijv. ook kosteloze ziekenhuisverpleging, genoten en moest dus daarvoor betalen. Maar het fonds, dat, zooals reeds uit den naam blijkt, niet alleen behandeling bij ziekte verleent, doch ook ondersteuning, was daartoe ook best in staat. Immers het genoot bijv. in 1910, behalve de opbrengst der op zichzelf reeds hoogere contributie (*f* 150000) aan bijdragen van de maatschappij, opbrengst van vrijbiljetten enz. *f* 71500, dus bijna 50 pCt. der contributie. A. Z. A. daarentegen moet nog steeds uitkomen met de sinds 1847 niet veranderde contributie 1) en, daar toch de leden niets mochten ontberen wat hun volgens de sinds de oprichting zoo gestegen eischen der ziekenbehandeling toekwam, daalde het honorarium der geneeskundigen steeds meer beneden het *in 1847* als norm gestelde peil.

Gaat het dus aan, zoo ongelijksoortige grootheden met elkander te vergelijken als het A. Z. A., dat woekert met de schamele inkomsten, waarover het kan beschikken, en het Z. en O. fonds, gerugsteund door een kapitaalkrachtige maatschappij en feitelijk een geheel bijzondere plaats in het ziekenfondswezen innemend?

Het ware gemakkelijk en loonend, in het genoemde deel van het adres nog verschillende feitelijke onjuistheden en verkeerde voorstellingen aan te toonen. Wij willen ons echter tot de hoofdzaak bepalen en meenen met het gezegde te kunnen volstaan.

Wel mag echter nog dit worden gevraagd: hier hebben wij een reeks collegae, staande geheel buiten het ziekenfondswezen, staande ook buiten den strijd, dien hun collegae wellicht spoedig zullen hebben te voeren. Waarom achten zij juist dit oogenblik geschikt om niet alleen ter bereiking

1) Herhaalde pogingen om te geraken tot de zoo zeer noodige verhooging der contributie leden schipbreuk op onvoldoende medewerking der andere ziekenfondsen, terwijl een verhooging door A. Z. A. alleen ingevoerd, zeker een leegpompen daarvan ten bate der andere ziekenfondsen zou hebben bewerkt. Daar van deze laatste vele slechts uit winstbejag door exploitanten worden gedreven, zou zulk een handeling de normale ontwikkeling van het ziekenfondswezen slechts hebben tegengewerkt.

van hun oogmerk een nuttige, den autoriteiten als voorbeeld gestelde inrichting als A. Z. A. in een ongunstig daglicht te plaatsen, maar daarnaast ook nog, geheel ongevraagd en onnoodig, hun zeker niet deskundig oordeel uit te spreken over het „in vele opzichten gebrekkige A. Z. A.”?

Ondanks deze uitspraak mag A. Z. A. voor als na onder de bestaande omstandigheden nog geheel als voorbeeld van een goed ingericht ziekenfonds gelden. En indien de omstandigheden veranderen, indien uitbreiding van bemoeiingen niet langer zal afstuiten op onvoldoende hulpmiddelen, kan men er zeker van zijn, dat A. Z. A. ook in de toekomst zijn plaats aan de spits der ziekenfondsen zal weten te handhaven.

Namens de geneeskundige commissie van A. Z. A.

D. H. KOETSER, *voorzitter.*

J. G. OLIVIER, *secretaris.*

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Eerste hulp bij bedrijfsongevallen.

In de *Nederlandsche Staatscourant* 1912, n°. 99 is opgenomen het verslag betreffende de handelingen en bevindingen in het jaar 1911 der commissie in het belang van het verleenen van eerste hulp bij bedrijfsongevallen, ingesteld bij Koninklijk besluit van 10 December 1910. Nog niet lang geleden 1) werd in deze rubriek melding gemaakt van het verslag over 1910 en daarbij medegedeeld, dat de sinds 1907 bestaande commissie in het laatst van 1910 werd ontbonden en een nieuwe ingesteld, waarin naast kenners van het onderwijs in eerste hulp ook vertegenwoordigers van takken van staatsdienst (toezicht op de volksgezondheid, arbeidsinspectie, scheepvaartinspectie, visscherijinspectie, Rijnvaartinspectie enz. enz.) zitting hebben. Op 1 Januari 1911 ving deze nieuwe commissie haar werkzaamheden aan. De eerste vergadering had plaats op 5 Januari 1911, in welke vergadering de commissie werd geïnstalleerd met een rede uitgesproken door den voorzitter, den heer H. A. VAN IJSELSTEYN, bij afwezigheid van den minister van landbouw, nijverheid en handel. Deze rede is in haar geheel opgenomen in het verslag. Daarna werden de geneeskundige leden der commissie vereenigd tot een geneeskundige sub-commissie, die of door den voorzitter of door dr. WINTGENS zal worden voorgezeten, terwijl de verschillende leden-hoofdamtbanen op zich namen in rapporten uiteen te zetten, welke de behoeften zijn der aan hun zorgen toevertrouwde takken van dienst, voor zoover de arbeid der commissie daarin zou kunnen voorzien. In een volgende vergadering werden deze rapporten behandeld en de werkwijze der commissie vastgesteld. Het stelsel der vorige commissie, waarbij het land in ressorten was verdeeld, is verlaten. De werkzaamheden worden thans uitgeoefend door het dagelijksch bestuur, den voorzitter en den secretaris, en de administratie is gewijzigd. Dit is ten goede gekomen aan de verzorging der cursussen met leermiddelen.

1) Dit *Tijdschrift* 1912, I, bldz. 187.